

بررسی تاثیر رنگ شناسی در طراحی لباس بر شخصیت فردی در جامعه

زهرا سعیدی، طراح لباس

چکیده

نظام پوشاک به عنوان یکی از عناصر نشانه ای توسط یکی از مهم ترین نظریه پردازان دانش نشانه شناسی رولان بارت (1980-1915) مطرح شد.

رنگ ها به همان صورت که به عنوان تصویری از رنگ ها در زندگی روزمره در نظر گرفته می شوند، می توانند نمادی از خوشبختی و یا نگون بختی، شادکامی ها و غم های مردم یک سرزمین تلقی شوند.

رنگ ها که در ابتدا مانند بسیاری از عناصر زندگی واقعی، شمایی بردلالت مستقیم قرار داشتند، با گذشت دوران ها و دگرگونی های زندگی، به نشانه هایی نمادین و نشانه ای تبدیل شدند، رنگ ها در فرهنگ های مختلف، معانی خاص و متفاوت و یاحتی متضاد دارند و این امر موجب افزایش ارزش هنر و ادبیات ملل می شود. رنگ ها از جمله نمودهای طبیعت اند که از دیرباز توجه دانشمندان را به خود جلب کرده اند، مسلمانان اندیشه های یونانیان را در این باره از طریق متون ترجمه شده آنها به دست آورده و درباره آنها تامل کرده اند. در میان دانشمندان مسلمانان تا پایان سده ششم هجری، نظریه های متفکرانی همچون کندی، ایوب سوری، اخوان الصفا در این باره قابل توجه است. رنگ شناسی در جهان اسلام به شدت متأثر از دانش یونانیان به ویژه ارسطو است. این نظریه ها در زمینه رابط نور و رنگ، چیستی و علت ایجاد رنگ ها، آمیزش رنگ ها و شناسایی رنگ های اصلی مطرح شده است.

واژه های کلیدی

شناخت رنگ ها، طراحی لباس، شخصیت اجتماعی

رنگ در هنرهایی مانند نقاشی و معماری ماده اصلی به حساب می آیند. رنگ سفید، سیاه و سرخ رنگ هایی هستند که به صورت مستقیم و غیر مستقیم در اوصاف جوانی کاربرد دارد و رنگ های زرد و سفید در کنار پیری و جوانی نمود پیدا می کند. رنگ عنصر زینت بخش جهان، مایه آرامش جهانیان است. اولین نگارگری که در نقش های خود از این عنصر بهره گرفته، نقاش عالم هستی خداست. رنگ، علامت و مشخصه هر چیز و ممیز یک شی از دیگر اشیای بوده و به کمک آن می توان سره را از ناسره پخته را از خام و خوب را از بد تشخیص داد.

شاید به سادگی نتوان نظریه های شناخت رنگ ها را دانش مستقلی دانست، اما در روزگار معاصر، دانش رنگ شناسی و نظریه های مربوط به رنگ ها در شاخه های مختلف علوم مطرح است، از طرف دیگر همواره به هنگام طرح موضوع رنگ ها و نظریه های مربوط به آن، هنر و شاخه های مختلف آن نیز مطرح می شود و این در حالی است که کاربرد رنگها

در حوزه هنر به دانش رنگ ها متکی است. این پشتوانه های نظری، کاربرد صحیح رنگ ها در آثار هنری نیز تضمین می کند. این نکته در مورد پیشینه دانش رنگ شناسی در تمدن اسلامی نیز صادق است.

به طور کلی می توان مطالعه درباره رنگ ها در دو جنبه مختلف دسته بندی کرد: الف) صوری و یا فیزیکی، ب) معنایی یا نمادین، نظریه های رنگ شناسی است که در آنها به رابطه رنگ ها بانور، علت پیدایش و رویت رنگ ها، شناسایی رنگ های اصلی و آمیزش رنگ ها پرداخته شده است که بیشتر به جنبه صوری رنگ ها مربوط است.

مقدمه

هر کدام از رنگ ها دارای خصوصیات و ویژگی هایی هستند: جوهانزاستین در کتاب رنگ

گرمی و سردی رایگی از خصوصیات رنگ ها برمی شمرد رنگ های سرد آنهایی هستند که در انسان احساس سرما پدید می آورند. این رنگ ها عبارت است از آبی و سبز، اما رنگ های گرم برعکس رنگ های یاد شده گرما را القا می نمایند. این رنگ ها شامل قرمز، زرد، و نارنجی می باشند. رنگ های سرد حالت عقب نشینی و دور شدن و رنگ های گرم خاصیت نزدیک شدن دارند. (ایتن 1388)

پوشاک مردمان هر سرزمینی بیانگر فرهنگ و تمدن زیستی است که در طی زمان علاوه بر کارکرد اولیه خود به عنوان پوشش بدن - از نظر جنس پارچه، نوع دوخت و رنگ در مجموع وجه زیبایی نیز یافته است و با مفهوم هایی نظیر مردانگی و زنانگی، طبقه، منزلت و به طور کلی با ساختار های اجتماعی متناظر شده است.

پوشش رنگ لباسها به عنوان یک عنصر معنایی و نمادین، دارای خصلتهای نشانهای است، برای درک نمادها و کشف معانی رنگ پوشاک بر روی نگارهای صفوی و توجه به ویژگی های قراردادی نمادها در گروه های مختلف و خرده فرهنگهای گوناگون جامعه اشاره شده است.

(ماکس لوشر) در کتاب روانشناسی رنگ ها، با انجام آزمایشی که معروف به (آزمایش لوشر) است به تاثیر رنگ بر روان افراد می پردازد و ثابت می کند که رنگ ها می توانند بیانگر احساسات افراد بوده است.

بازتاب رنگ ها در طراحی لباس به گونه است که مثلاً: شخصی که پر انرژی است از رنگ های جیغ استفاده می کنند و برعکس شخصی که آرام است از رنگ های ملایم و سرد استفاده می کند.

برخی از روانشناسان معتقدند، رنگی که برگزیده و دلخواه کسی است می تواند گویای خصوصیت های اخلاقی و روان شناسی او باشد، برخی از تاثیر رنگ ها، دارای معنی یگانه ای در سراسر جهان هستند. رنگ هایی که در طیف قرمز و رنگ های گرم شناخته می شوند، دامنه اش از احساس های گرم و صمیمانه تا احساس خشم و عصبانیت متغیر

است. رنگ های سرد و رنگ هایی که در ناحیه ی آبی قرارداد، معمولا آرام بخش هستند. در برخی از فرهنگ های قدیمی از جمله مصری ها و چینی ها از رنگ ها برای درمان استفاده می کردند .

تاثیر رنگ ها در طراحی لباس

دانستن اصول رنگبندی در فشن برای داشتن ظاهری زیبا و جذاب تاثیر به سزایی دارد که نمی توان از آن چشم پوشی کرد. رنگ بندی لباس ها بیانگر شخصیت یک فرد است و بیانگر میزان آگاهی فرد از دنیای رنگ ها و حس زیبایی شناسی اوست. انتخاب رنگ بندی در فشن برای بسیاری از مردم وقتی که لباس می پوشند نادیده گرفته می شود. بیشتر اوقات رنگ های معمولی و بدون ریسک انتخاب می شوند که اکثرا به دلیل ترس و عدم آشنایی با رنگ بندی ها این اتفاق می افتد .

معمولا هر ماهی رنگ خاص خود را دارد که می توان بر اساس شخصیتی که وجود دارد لباس انتخاب کرد.

فروردین: قرمز

قرمز، یکی از رنگ هایی است که اکثرا افراد، ارتباط قوی با آن برقرار می کنند و واکنش شدیدی نسبت به آن نشان می دهند این ترکیب در لباس بسیار خیره برانگیز است و معمولا طرفدارای بسیاری دارد. کسانی که رنگ قرمز را در انتخاب می کنند افرادی هستند که در عشق فداکار هستند.

خاصیت رنگ قرمز آن است که ضربان قلب را تندتر می کند، گردش خون را افزایش می دهد ترشح آدرنالین را ترسیع می کند.

اردیبهشت: صورتی

صورتی مخلوطی از قرمز و سفید است، تمام صفت های رنگ قرمز را فقط کمی ملایم تر دارند. با اطرافیان خود با ملایمت و لطف رفتار می کنند و به دلیل نشاط و شادابی شخصیت شان مورد علاقه ی اطرافیان خود هستند. کسانی که به این رنگ علاقه دارند اغلب شکست ها، خشونت ها و دشواری های زندگی را تحمل کرده اند و با مشکل های فراوان مواجه شده اند. معمولا در لباس های دخترانه جلوه های ملایمی دارند و زیبا هستند.

خرداد: نقره ای

رنگ درونی متولدین خرداد: آن ها را به افرادی دلسوز، مهربان خون گرم و صادق تبدیل کرده است. آن ها حرکتی سریع تر، ولی دل پذیر دارند و از کارهای یکنواخت و تکراری بدشان می آید.

تیر: خاکستری

این رنگ مظهر چشم پوشی از خوشی های دنیاست. کسانی که به این رنگ علاقه دارند، اغلب در زندگی احساس رضایت دارند. خاکستری رنگ خردورزی است و در لباس ها راحت می شود در ترکیب رنگ ها از آن استفاده کرد.

مرداد: طلایی

طلایی رنگ گرم و درخشان است. با عرفان و تقدس پیوند دارد. دوست داران این رنگ انرژی خود را بیهوده تلف نمی کنند.

شهریور: نارنجی

رنگی است ترکیبی و آن هایی که این رنگ را دوست دارند. متکی به نفس نیستند: اما اجتماعی و خوش اخلاقند و بامردم خوب رفتار می کنند .

مهر: آبی

مشاهده رنگ آبی سبب ایجاد هورمون هایی شیمیایی خاصی در بدن می شود که باعث ایجاد آرامش می گردد. علاقه مندان به این رنگ کاملاً می توانند هوس و احساس های خود را کنترل کنند.

آبان: سفید

سفید همه ی رنگ ها را دربر دارد. با معصومیت، خلوص و تغییر مرتبط است و به معنویت راه دارد. در ایران باستان رنگ سفید، رنگ اشرافیت و طبقه مرفه اجتماعی بوده است.

آذر: بنفش

بنفش، ترکیبی از آبی و قرمز است. دوست داران این رنگ دارای مناعت طبع، وقار و پارسایی هستند.

دی: قهوه ای

قهوه ای، احساس سادگی، طبیعی بودن، ثبات، استحکام، استواری و پایداری ایجاد می کنند.

بهمن: زرد

زرد، مظهر قدرت و خرد و عقل است. رنگ جدایی است ولی برخلاف مردم جدایی از افکار و رفتار آزادهنده است.

اسفند: سبز

سبز، رنگی آرامش بخش است رنگی پرطرفدار است و مفاهیمی نظیر صلح، افتخار آفرینی، خوش شناسی و حاصل خیزی است.

رنگ های اصلی

رنگ های اصلی شامل قرمز، زرد و آبی هستند.

رنگ های دوم

زرد+قرمز= نارنجی

آبی+زرد= سبز

قرمز+آبی= بنفش

ترکیب این رنگ ها در طراحی بسیار مهم است و انتخاب رنگ مناسب در طراحی لباس نقش مهمی در آن دارد .

رنگ های گرم و سرد:

قرمز، نارنجی ،زرد، صورتی ،قهوه ای را رنگ های گرم می دانند. این رنگ ها در لباس توجه برانگیزند. رنگ کرم خودنما است و احساسات را بر می انگیزد . ترکیب رنگ های گرم در کنار هم فرد را زیبا و جسور جلوه می دهد. برعکس طیف سبز تا بنفش که شامل آبی و سایه خاکستری است رنگ های سردند. مجموعه ای از این رنگ های سرد احساس منفی را منتقل می کند.

دانستن اصول رنگ بندی در طراحی مد بسیار مهم است . دانستن این اصول به ما کمک می کند تا بتوانیم یک ترکیب جذاب و همه پسند و در عین حال پرمعنا پیدا کنیم . در دنیایی که طراحی مد اهمیت زیادی یافته و افراد خلاق زیادی نیز در این زمینه کار می کنند . یقینا یکی از شروط موفقیت داشتن طرح های خلاقانه و همه پسند است.

اگرچه که ممکن است یک طرح عجیب و غریب به نظر برسد اما هیچ چیز به اندازه هارمونی رنگ ها در طراحی مد موثر نخواهد بود. در چرخه رنگ می توان رنگ های سرد و گرم را از هم تشخیص داد . همه رنگ های سرد یک سایه آبی دارند و از میان آنها می توان به سبز، بنفش ، صورتی روشن و... اشاره کرد . اما رنگ های گرم از رنگ های قرمز ، نارنجی و زرد تشکیل شده اند. و معمولا طراحان مد و لباس به آن توجه می کنند این است که رنگ های گرم با جواهرات طلایی ترکیب فوق العاده ای می شود و برخلاف آن ترکیب رنگ سرد با جواهرات نقره ای بسیار ترکیب جذابی است. رنگ های سرد نوعی آرامش را به بیننده القا می کند و رنگ های گرم نوعی انرژی و حرارت را در بیننده به وجود می آورد.

روش تحقیق

این تحقیق براساس مطالعات کتابخانه ای و میدانی که به صورت پرسشنامه می باشد انجام گرفته است. پرسش هایی که علایق افراد در انتخاب رنگ لباسی نشان می دهد.

این افراد شامل گروه سنی های مختلف آقا و خانم بوده که هر کدام با توجه به نوع شخصیتی خود پاسخ داده اند. متولدین هرماه رنگ خاص و طرح خاصی از لباس را انتخاب کردند.

نتیجه گیری

رنگ عامل بسیار مهمی در طراحی لباس می باشد . انتخاب رنگ مناسب و ترکیب ها باهم در طراحی و تولید لباس نقش بسیار مهمی در بازار عرضه و تقاضا دارد .

یکی از عرصه‌هایی که رنگ لباس روی آن تاثیر دارد ارتباطات اجتماعی است. زیرا مردم بیشتر از آنکه حرف‌های همدیگر را بشنوند به نوع لباس هم توجه می‌کنند و از آن تاثیر می‌پذیرند. پس درانتخاب رنگ باید به مسائل مختلفی فکر کرد. طبیعی است که نمی‌توان هر رنگی را با رنگ دیگر ترکیب کرد. اما در طراحی لباس می‌توان رنگ‌های مشابه را در کنار هم قرار داد.

طراحی مد امروزه یکی از مهم‌ترین صنایعی است که به پارچه و لباس مربوط می‌شود به طوری که این صنعت در تمام کشورهای جهان نفوذ پیدا کرده و فرهنگ‌های مختلف هر کشور را نشان می‌دهد.

رنگ‌ها هم یکی از نمایشی‌ترین جلوه‌های شخصیت افراد هستند. با کمک شناخت رنگ هادر طراحی لباس و مد می‌توان بهترین لباس‌ها را طراحی و تولید کرد اما در استفاده از رنگ‌ها برای طراحی مد باید محتاط بود. یک طراح مد باید ابتدا همه چیز را درباره هارمونی رنگ‌ها و تاثیرپذیری آن‌ها بداند تا بهترین اثر را خلق کند و بر مخاطبان خود تاثیر بگذارد.

منابع

-نقش رنگ سیاه و سفید در طراحی لباس فیلم مبتنی بر نشانه‌شناسی رولان بارت

Youth and old age contrast in Nazem images with respect to color- element

-مبانی نظری هنری‌های تجسمی

Function of sings in postmodern fashion brands –

-آدورنو، تئودور، 1379، ترجمه هاله لاجوردی، مجله ارغوان، شماره

-زیباشناسی انتقادی آدورنو 1385، ترجمه سمانه قربانی

